

WELKOM!!

Wetenschapsdag 2024

Cystenieren: steeds meer onderzoek en kennis, maar wat betekent dat voor mij?

- Spreker : Dr. Mahdi Salih

Aanvang: 10:30 uur

AstraZeneca

HANSA
BIOPHARMA

CSL Vifor

 Chiesi

 astellas

ONDERZOEK NAAR CYSTENIEREN: *TERUGBLIK EN VOORUITZICHT*

Dr. Mahdi Salih
Internist-Nefroloog

Erasmus MC

Indeling presentatie

1. Introductie
2. Terugblik
3. Vooruitzicht

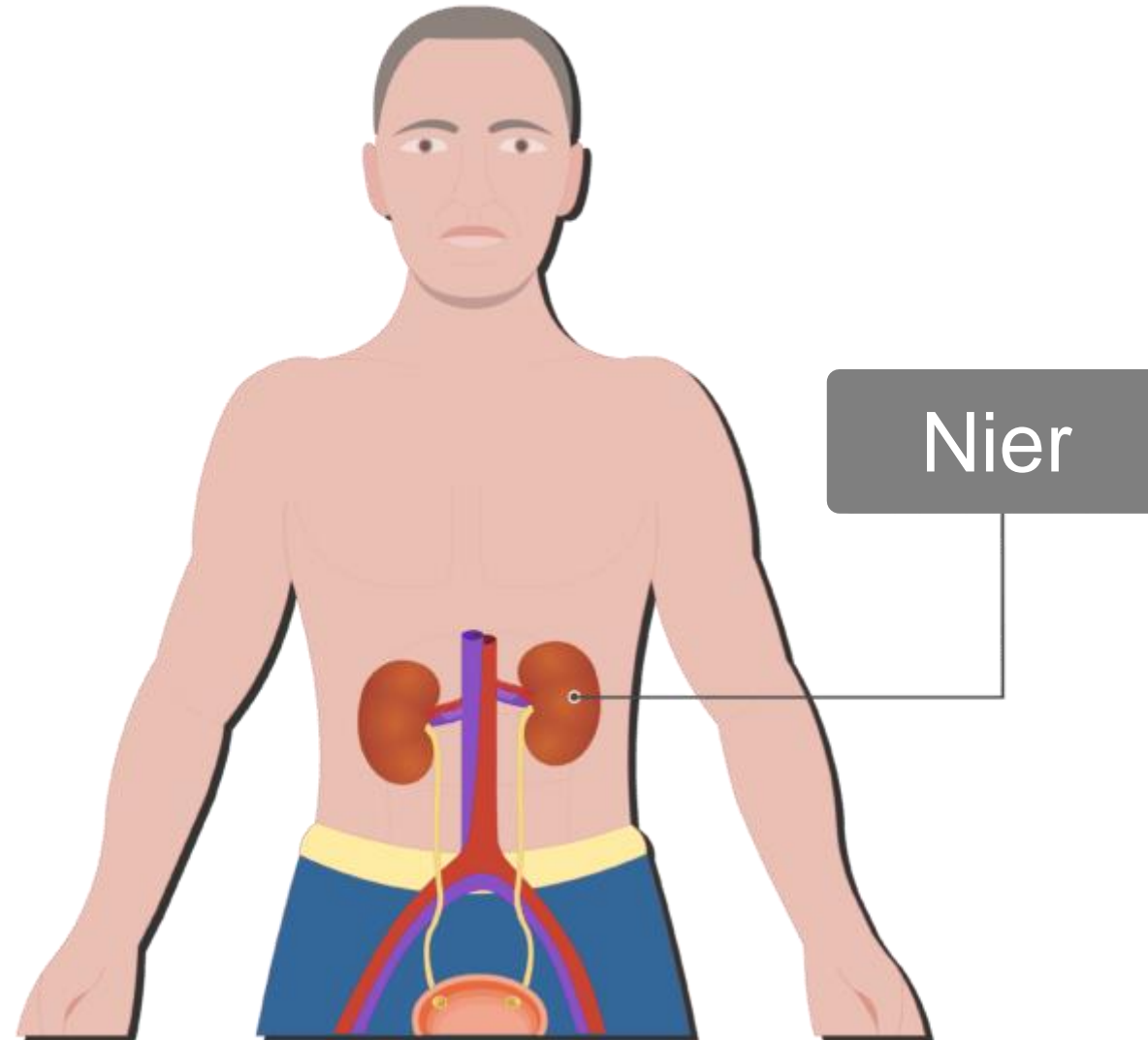
Indeling presentatie

1. Introductie

2. Terugblik

3. Vooruitzicht

De nieren

Wat zijn cystenieren?

In het kort

- Bij cystenieren groeien er holten met vocht in de nieren.
- Deze holten met vocht heten cysten.
- Als er te veel cysten groeien, raken de nieren beschadigd.
- Deze nierziekte is meestal erfelijk.

Bron: www.nieren.nl

Wat zijn cystenieren?

- Het hebben van één of meer niercysten is **niet** (altijd) hetzelfde als het hebben van de aandoening (erfelijke) cystenieren
- Cystenieren is de meest voorkomende erfelijke nierziekte (~1 : 1000)
- Cystenieren leidt meestal tot **nierfalen** waarvoor **nierfunctievervangende therapie** noodzakelijk is
- Officiële naam: autosomaal dominante polycysteuze nierziekte (ADPKD)

Wat zijn cystenieren?

Polycysteuze nier

Normale nier

MRI nieren

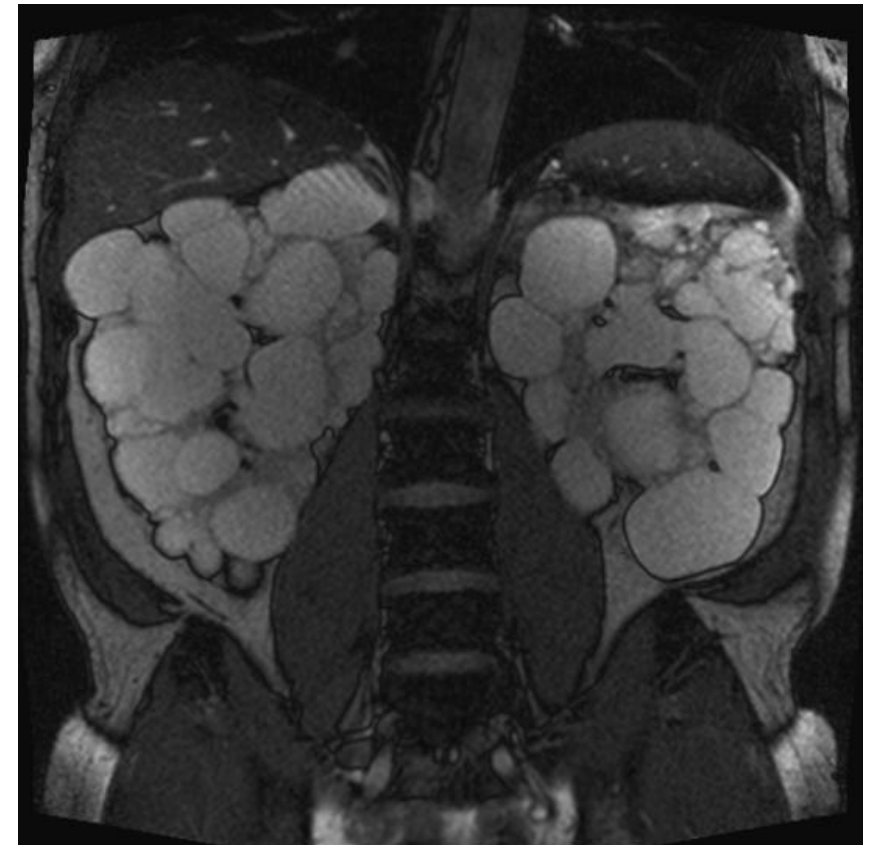
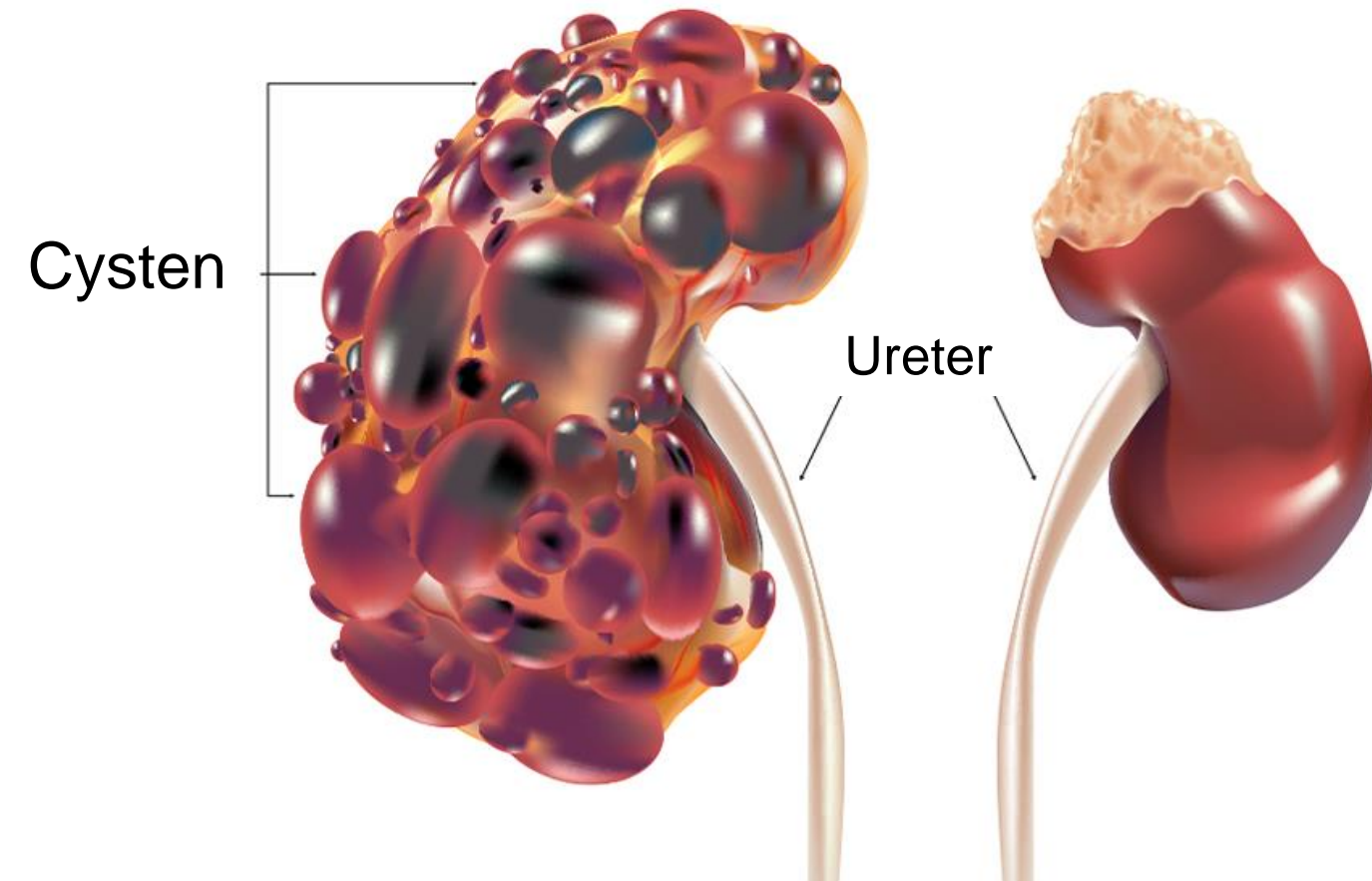

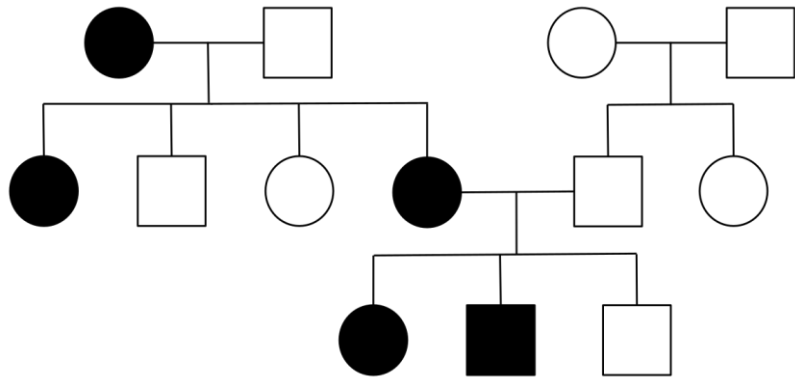

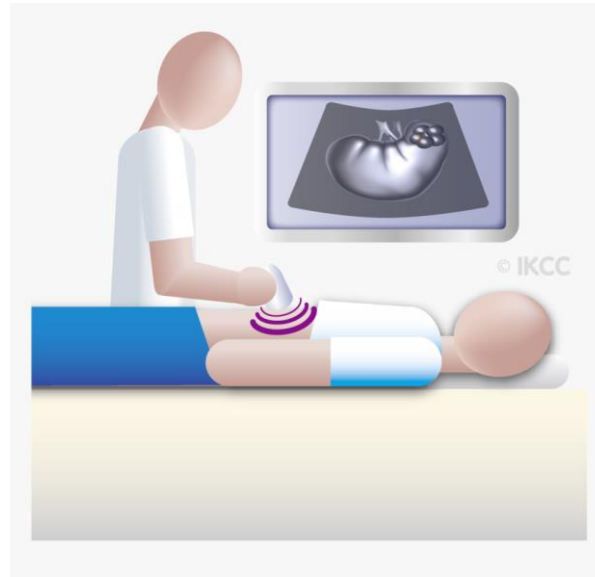
Diagram illustrating the internal structure of the eye, showing the iris, lens, and retina.

Hoe wordt de diagnose gesteld?

Komt het in de familie voor?

Echo van de nieren

DNA-diagnostiek (soms)

Wanneer DNA-diagnostiek?

- Cystenieren komt niet in de familie voor
- Twijfel bij nierecho maar zekere diagnose nodig (bijvoorbeeld bij mogelijke nierdonor)
- Ongebruikelijke presentatie:
  - Vroeg en ernstig
  - Nierfalen zonder dat nieren vergroot zijn
  - Eén nier meer aangedaan dan de andere
  - Onderdeel van een syndroom

Aandoenigen die lijken op erfelijke cystenieren

Niet-aangeboren	Aangeboren
Meerdere simpele niercysten	ADP <u>L</u> D: lever
Meerdere cystes in 1 nier	A <u>R</u> PKD: recessieve vorm
Niercysten bij nierfalen	AD <u>T</u> KD
Cysten van het nierbekken	Medullaire sponsnieren
	Tubereuze sclerose
	Ziekte van Von Hippel – Lindau

Gevolgen van cystenieren

- Minder geconcentreerde urine
- Hoge bloeddruk
- Nierinsufficiëntie > nierfalen
- Levercystes
- Verwijd bloedvat hersenen (aneurysma)
- Pijn in buik en rug
- Bloed in de urine
- Blaasontsteking
- Nierstenen

Geeft geen of pas laat klachten!

Wat bepaalt de snelheid van de nierfunctieverslechtering?

Gunstig:

- PKD2 mutatie
- Geen nierfalen familie
- Bloeddruk laag
- Nooit bloed geplast
- Geen nierstenen
- Kleine nieren

Ongunstig

- PKD1 mutatie (vs PKD2)
- Familie vroeg nierfalen
- Hoge bloeddruk op jonge leeftijd
- Bloed plassen
- Nierstenen
- Grote nieren op jonge leeftijd

Indeling presentatie

1. Introductie
- 2. Terugblik**
3. Vooruitzicht

Stephen Bathory

Stephen Bathory
by Anonymous

Stephen Bathory
by Jan Matejko

Stephen Bathory
By Marcin Kober -1585

1995

PKD gen
gevonden

2006

CRISP
studie

2010

Everolimus
studies

2011

DIPAK
studie

2012
&
2017

Tolvaptan
studies

Wat weten we inmiddels?

- Leefstijl:
  - Zoutbeperking
  - Meer water drinken
  - BMI (20-25)
  - Andere maatregelen: stop met roken, gezonde voeding
- Bloeddruk
- Tolvaptan

Bloeddruk behandeling

- Laag zout dieet (leefstijl)
- Soort tablet:
  - Liefst: -pril of –sartan
  - Anders: alle andere pillen
- Streef bloeddruk:
  - <130/80
  - Select groep: <110/75 (3% vs 2,7% verlies/jaar)
- Effecten: minder sterfte en langer nierfunctie behoud

Tolvaptan behandeling

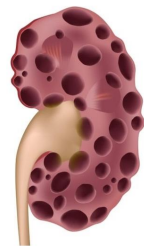
Water tekort

ADH/Vasopressine

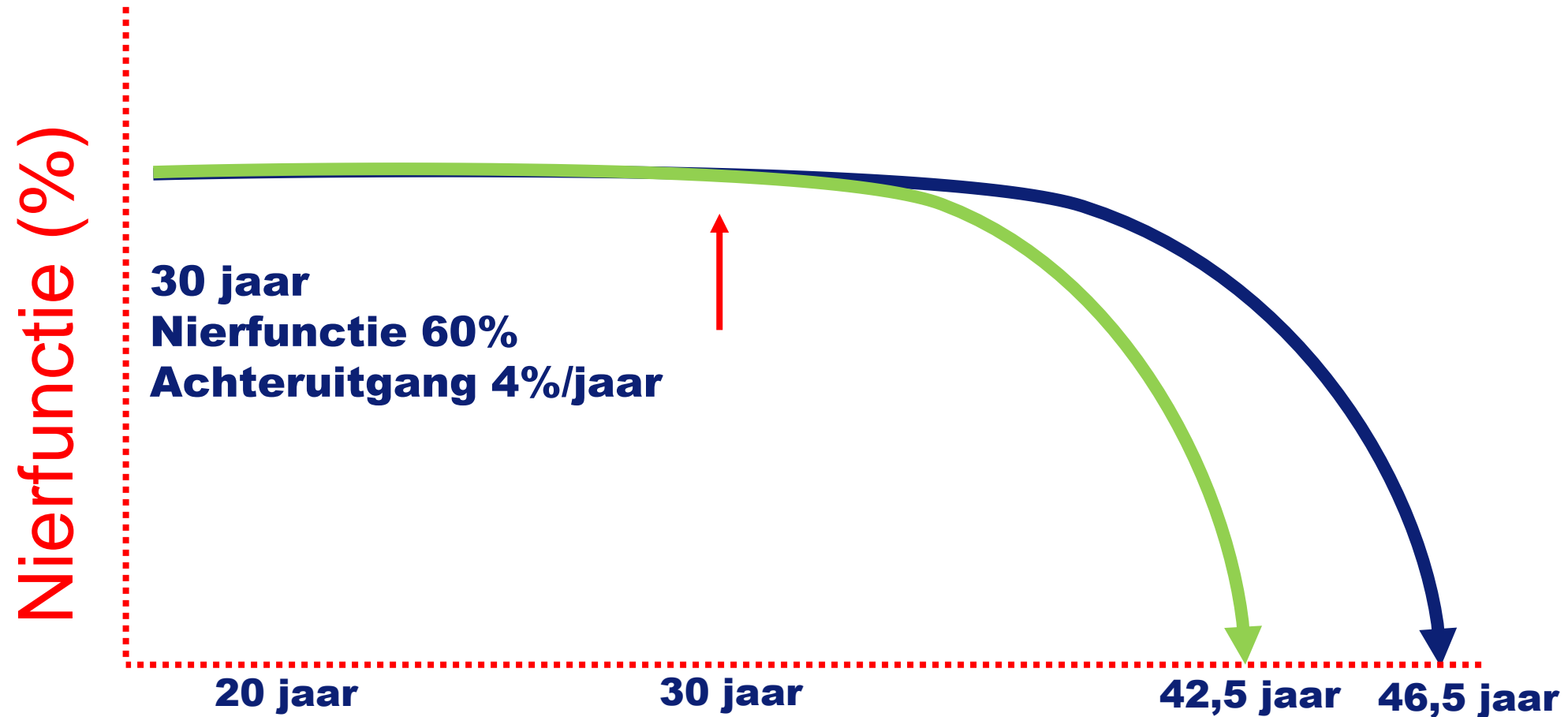

Water vasthouden

Tolvaptan

Tolvaptan behandeling

30 jaar
Nierfunctie 60%
Achteruitgang 4%/jaar

20 jaar

30 jaar

42,5 jaar

46,5 jaar

1 jaar uitstel voor 4 jaar gebruik

Tolvaptan behandeling

- (Heel) veel plassen
  - Gemiddeld: 6-8 liter per dag
  - Niet praktisch
  - Voelen zich 'patiënt'
  - Verstoorde nachtrust
- Levertest afwijkingen (zeer zeer zeldzaam: leverfalen)

Indeling presentatie

1. Introductie
2. Terugblik
- 3. Vooruitzicht**

1995

2006

2010

2011

2012
&
2017

Nu?

PKD gen
gevonden

CRISP
studie

Everolimus
studies

DIPAK
studie

Tolvaptan
studies

Wat is er nieuw?

- Leefstijl:
  - TRAMOLINE studie
  - CITY trial
  - Ketogeen dieet
- Hydrochloorthiazide NAAST Tolvaptan
- SGLT2 remmers

Wat is er nieuw?

- Leefstijl:
  - **TRAMOLINE studie**
  - CITY trial
  - Ketogeen dieet
- Hydrochloorthiazide NAAST Tolvaptan
- SGLT2 remmers

TRAMPOLINE studie

Minder zout en/of het medicijn amiloride om vaatstijfheid te voorkomen.

TRAMPOLINE studie

Cystenieren

Stijve vaten

Hoge bloeddruk

Hoge zout

Nierfalen

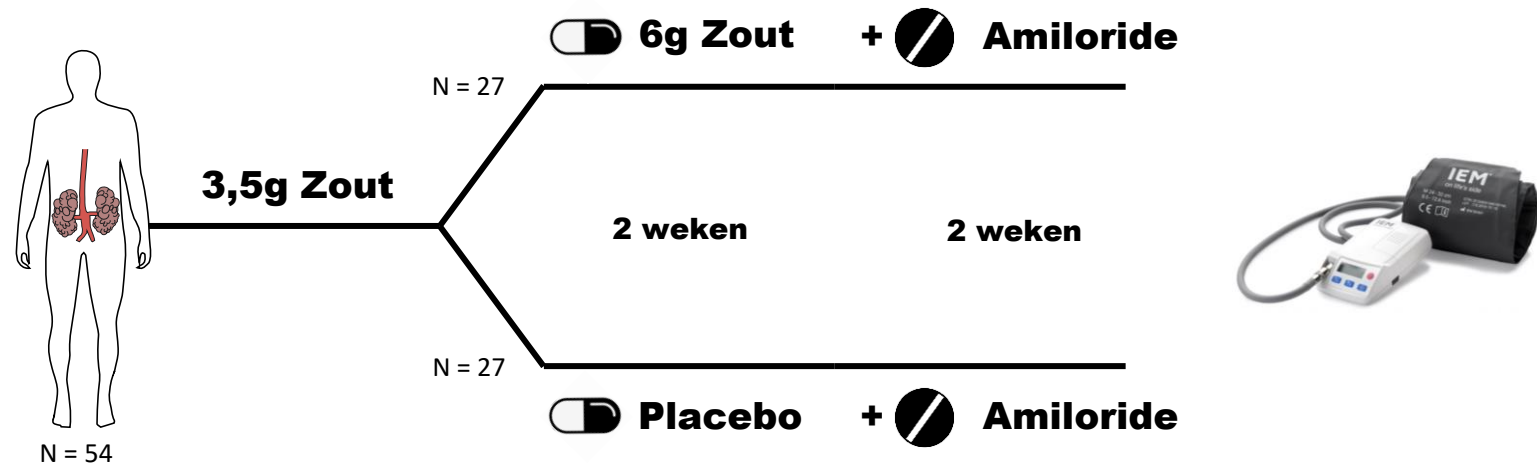
Wie kan meedoen?

- Patienten met cystenieren
- Nierfunctie $\geq 60\%$
- Gebruikt minder dan 3 bloeddrukverlagers

TRAMPOLINE@erasmusmc.nl

Hoe ziet de studie eruit?

Praktisch:

- 5 bezoeken aan Erasmus MC gedurende 8 weken
- 3x 24-uurs bloeddruk/Bloedafname/24-uur urine sparen
- Laag-zout dieet, begeleiding dietist

TRAMPOLINE@erasmusmc.nl

Wat is er nieuw?

- Leefstijl:
  - TRAMOLINE studie
  - **CITY trial**
  - Ketogeen dieet
- Hydrochloorthiazide NAAST Tolvaptan
- SGLT2 remmers

CITY trial

Citraat vertraagt groei van cysten en voorkomt nierfalen

CITY trial

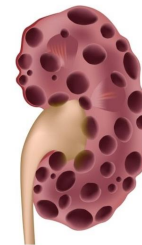
Cystenieren

Laag urine citraat

Cystegroei

Hoe ziet de studie eruit?

Verwacht start maart 2025

A.Noruzi@erasmusmc.nl

Wat is er nieuw?

- Leefstijl:
  - TRAMOLINE studie
  - CITY trial
  - **Ketogeen dieet**
- Hydrochloorthiazide **NAAST** Tolvaptan
- SGLT2 remmers

Ketogeen dieet

Ketogeen dieet vertraagt groei van cysten en voorkomt nierfalen

Keto food pyramide

Ketogeen dieet

Onderzocht bij 63 deelnemers met gunstige signalen.

Wordt vervolgd.

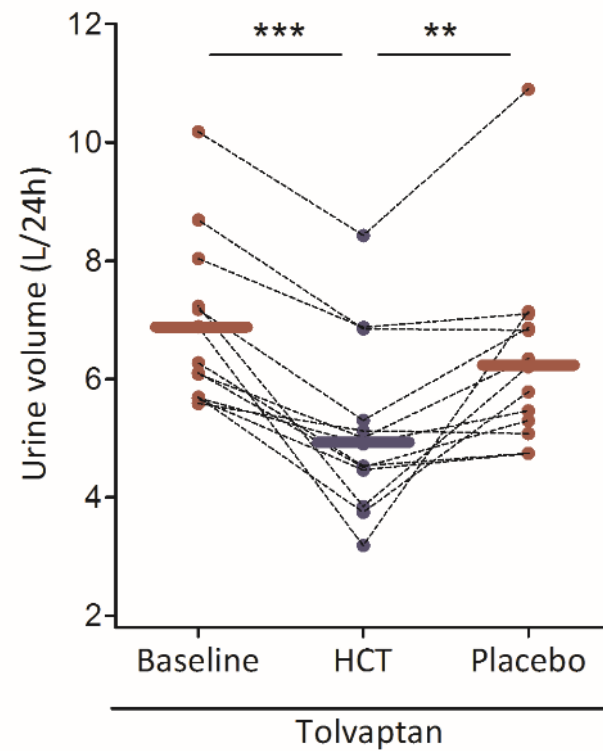
Wat is er nieuw?

- Leefstijl:
  - TRAMOLINE studie
  - CITY trial
  - Ketogeen dieet
- **Hydrochloorthiazide NAAST Tolvaptan**
- SGLT2 remmers

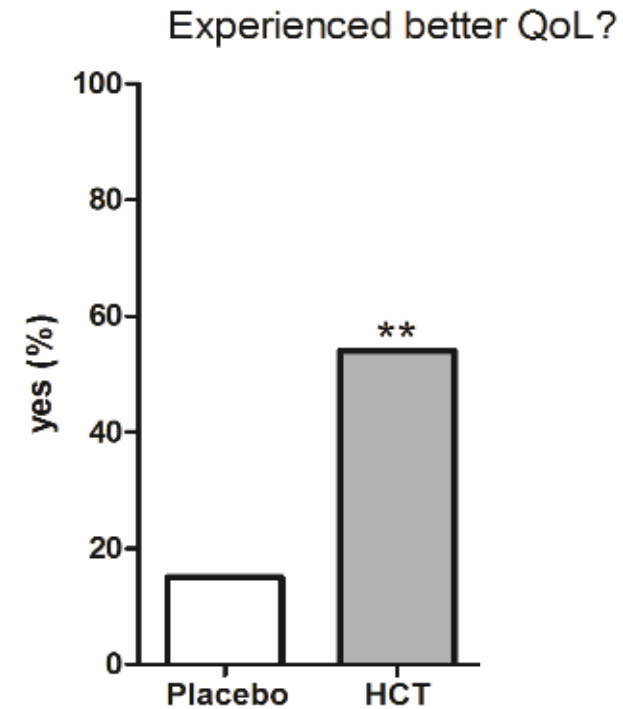

Effect van hydrochloorthiazide

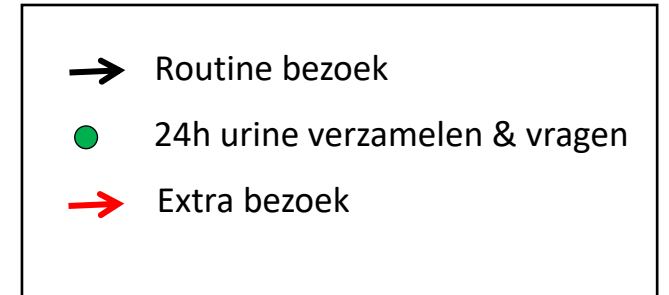
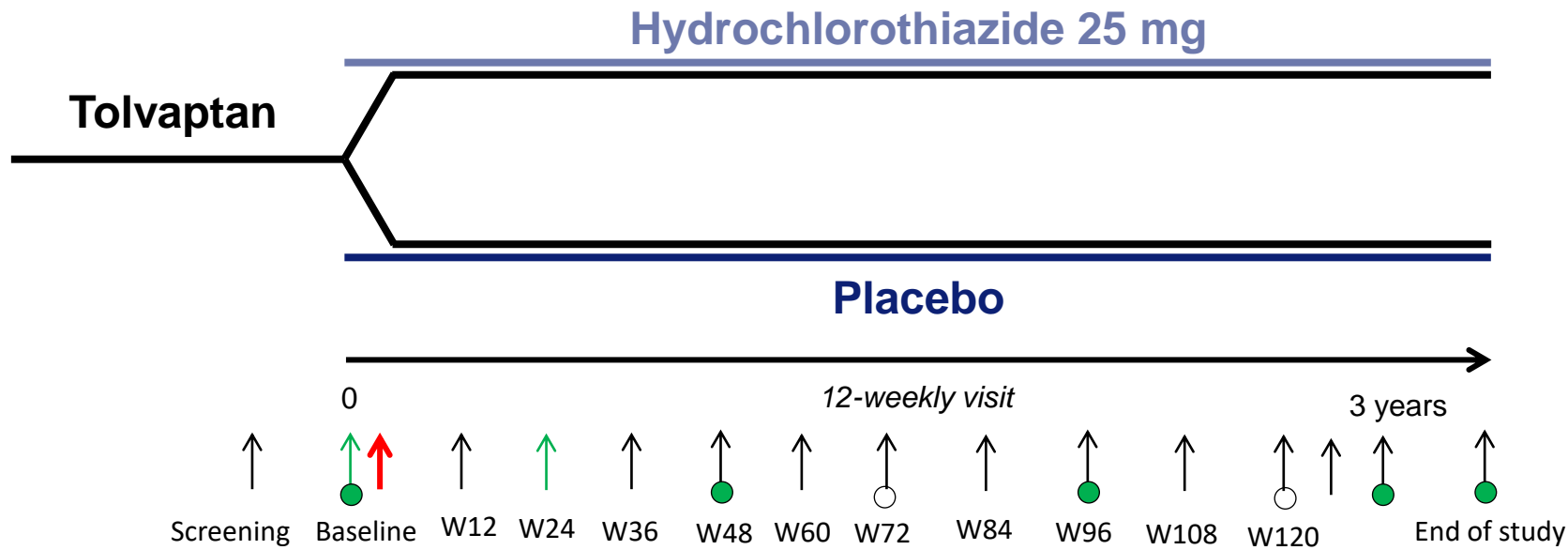
Urine volume

Quality of Life

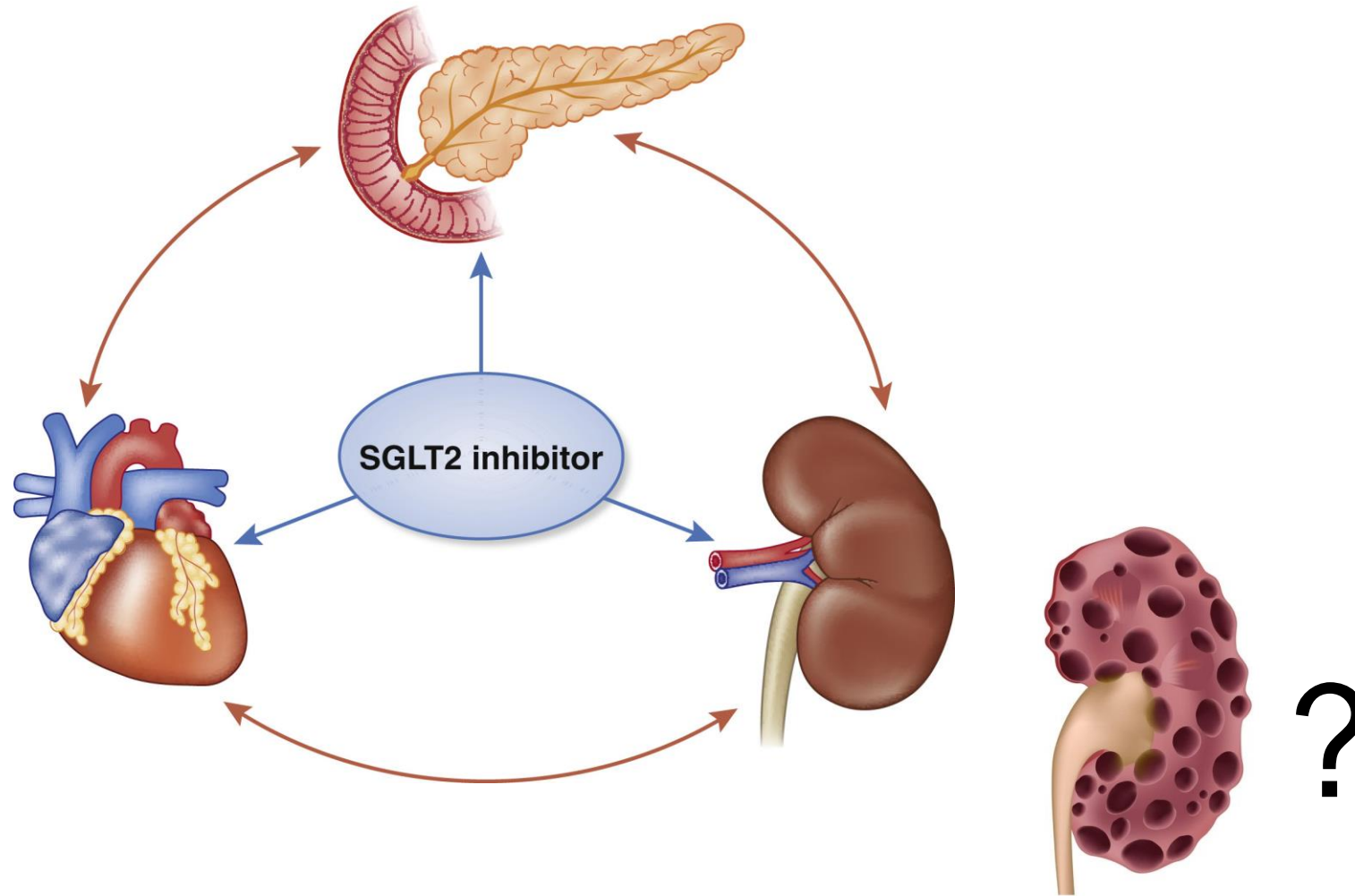
Effect van hydrochlorothiazide

Wat is er nieuw?

- Leefstijl:
  - TRAMOLINE studie
  - CITY trial
  - Ketogeen dieet
- Hydrochloorthiazide NAAST Tolvaptan
- **SGLT2 remmers**

Werken SGLT2 remmers bij cystenieren?

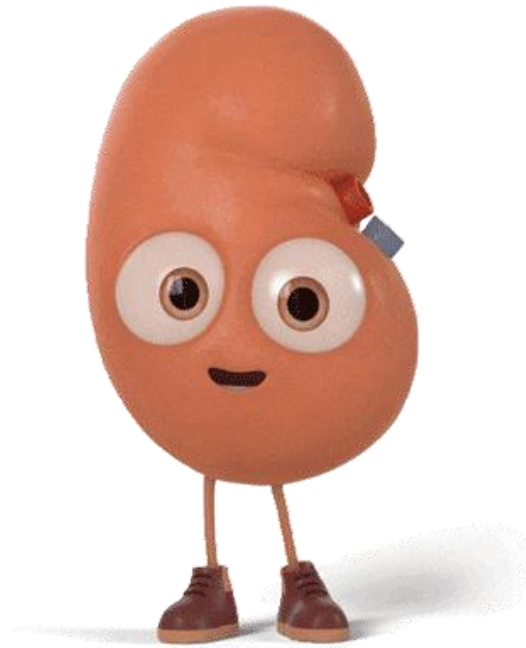

Studies naar SGLT2 remmers

- Duitsland: STOP-PKD > Erasmus MC, UMCG en LUMC
- Frankrijk: DAPA-PKD

Effect dapagliflozine op groei cysten en nierfunctie achteruitgang

Dank voor uw aandacht!

Vragen?

DANK!!

Wetenschapsdag 2024

Je hebt zojuist een presentatie van de Nierpatiënten Vereniging Nederland bekeken of bijgewoond.

Hiermee willen we niet alleen onze leden, maar alle nierpatiënten informeren over nierziekten en het leven ermee. Ben je geen lid, maar sta je achter het werk van de NVN? Steun ons dan met een gift. Zodat we mooie webinars/themadagen kunnen blijven maken. Wij zijn blij met elke bijdrage! Scan hiervoor deze QR-code.

CSL Vifor

